

Inhoud

Woord vooraf	17
Afkortingen en symbolen	19
Deel 1 Theoretische voorbeschouwingen	21
1 De structuur van woorden en zinnen	23
1.1 Lineariteit versus hiërarchie	23
1.2 Hoofdigheid	26
1.3 Het principe van compositionaliteit	31
1.4 Structurele ambiguïteit	34
1.5 Valentie en subcategorisatie	37
1.6 Verwijzingen	38
2 Woordsoorten	39
2.1 Open versus gesloten woordsoorten	39
2.2 Open woordsoorten	41
2.2.1 Zelfstandig naamwoord	41
2.2.1.1 Semantische en syntactische kenmerken	42
2.2.1.2 Morfologische kenmerken	45
2.2.2 Bijvoeglijk naamwoord	46
2.2.2.1 Semantische en syntactische kenmerken	46
2.2.2.2 Morfologische kenmerken	48
2.2.3 Werkwoord	50
2.2.3.1 Semantische en syntactische kenmerken	50
2.2.3.2 Morfologische kenmerken	56
2.3 Gesloten woordsoorten	60
2.3.1 Lidwoord	60
2.3.2 Voornaamwoord	62
2.3.2.1 Persoonlijk voornaamwoord	63
2.3.2.2 Bezittelijk voornaamwoord	64

2.3.2.3	Aanwijzend voornaamwoord	65
2.3.2.4	Vragend voornaamwoord	66
2.3.2.5	Betrekkelijk voornaamwoord	67
2.3.2.6	Wederkerend voornaamwoord	68
2.3.2.7	Wederkerig voornaamwoord	69
2.3.2.8	Kwantificatieel voornaamwoord	69
2.3.2.9	Uitroepend voornaamwoord	70
2.3.2.10	R-pronomina	71
2.3.3	Voorzetsel	72
2.3.4	Voegwoord	74
2.4	Halfopen woordsoorten	76
2.4.1	Telwoord	77
2.4.2	Bijwoord	78
2.4.3	Tussenwerpsel	80
2.5	Dwarsverbanden	81
2.6	Verwijzingen	82
Deel 2 Morfologie		83
3	Woorden en woorddelen	85
3.1	De term morfologie	85
3.2	Woord = vorm + betekenis	86
3.3	Woorddelen: morfemen	87
3.3.1	Morfemen en geledheid	87
3.3.2	Soorten geledheid	91
3.3.3	Allomorfie	92
3.3.4	Bindmorfemen	93
3.3.5	Notatiesysteem	95
3.4	Betekenisrelaties	97
3.5	Structuur van dit deel	101
3.6	Verwijzingen	104
4	Prototypische morfologische processen	105
4.1	Samenstelling	106
4.1.1	Bepaling-hoofdsamenstelling met een nominaal hoofd	106
4.1.1.1	N+N: type <i>huisdeur</i>	106
4.1.1.2	A+N: type <i>frisdrank</i>	109
4.1.1.3	V+N: type <i>koopman</i>	109
4.1.1.4	P+N: type <i>onderdirecteur</i>	110
4.1.1.5	Adv+N: type <i>terugweg</i>	111
4.1.1.6	Num+N: type <i>tweestrijd</i>	112

4.1.2	Bepaling-hoofdsamenstelling met een adjectivaal hoofd	112
4.1.2.1	N+A: type <i>ijzersterk</i>	112
4.1.2.2	A+A: type <i>hoogzwanger</i>	115
4.1.2.3	V+A: type <i>kotsmisselijk</i>	116
4.1.2.4	P+A: type <i>doornat</i>	117
4.1.2.5	Adv+A: type <i>niet-grammaticaal</i>	119
4.1.2.6	Num+A: type <i>driedubbel</i>	120
4.1.2.7	Pron+A: type <i>aloud</i>	120
4.1.3	Bepaling-hoofdsamenstelling met een verbaal hoofd	120
4.1.3.1	N+V: type <i>mastklim(men)</i>	120
4.1.3.2	A+V: type <i>hoogspring(en)</i>	121
4.1.3.3	V+V: type <i>stortregen(en)</i>	122
4.1.3.4	P+V-patronen en Adv+V-patronen	122
4.1.4	Bepaling-hoofdsamenstelling met een ander hoofd	122
4.1.4.1	P+P: type <i>binnenin</i>	122
4.1.5	Verwijzingen	123
4.2	Afleiding door categoriebepalende suffigering	123
4.2.1	Nominalisering door suffigering	124
4.2.1.1	Denominale nominalisering (N\N): type <i>schipper</i>	124
4.2.1.2	Deadjectivale nominalisering (A\N): type <i>blinde</i>	128
4.2.1.3	Deverbale nominalisering (V\N): type <i>loper</i>	130
4.2.1.4	Andere nominalisering (Num\N, P\N, Adv\N, Pron\N): type <i>eenvoud</i>	131
4.2.2	Adjectivering door suffigering	132
4.2.2.1	Denominale adjectivering (N\A): type <i>bergachtig</i>	132
4.2.2.2	Deadjectivale adjectivering (A\A): type <i>langzaam</i>	135
4.2.2.3	Deverbale adjectivering (V\A): type <i>vergeetachtig</i>	136
4.2.2.4	Andere adjectiveringen (P\A, Adv\A, Num\A): type <i>opwaarts</i>	137
4.2.3	Verbalisering door suffigering	138
4.2.3.1	Denominale verbalisering (N\V): type <i>stenig(en)</i>	138
4.2.3.2	Deadjectivale verbalisering (A\V): type <i>kleineer(en)</i>	140
4.2.3.3	Deverbale verbalisering (V\V): type <i>trappel(en)</i>	140
4.2.4	Adverbialisering door suffigering: type <i>domweg</i>	140
4.2.5	Verwijzingen	142
4.3	Afleiding door categorieneutrale prefigering	143
4.3.1	Denominale nominalisering (N/N): type <i>onzin</i>	143
4.3.2	Deadjectivale adjectivering (A/A): type <i>ondiep</i>	145
4.3.3	Deverbale verbalisering (V/V): type <i>herbouw(en)</i>	148
4.3.4	Verwijzingen	149

5 Niet-prototypische morfologische processen	151
5.1 Samenkoppeling en pseudosamenstelling	151
5.1.1 Samenkoppeling	152
5.1.1.1 Kenmerken van de samenkoppeling	152
5.1.1.2 P+V-samenkoppeling: type <i>aankom(en)</i>	154
5.1.1.3 Adv+V-samenkoppeling: type <i>samenkom(en)</i>	154
5.1.1.4 A+V-samenkoppeling: type <i>goedkeur(en)</i>	155
5.1.1.5 N+V-samenkoppeling: type <i>ademhal(en)</i>	155
5.1.2 Pseudosamenstelling	155
5.1.2.1 Kenmerken van de pseudosamenstelling	155
5.1.2.2 P+V-pseudosamenstelling: type <i>achtervolg(en)</i>	156
5.1.2.3 Adv+V-pseudosamenstelling: type <i>weerleg(gen)</i>	158
5.1.2.4 A+V-pseudosamenstelling: type <i>misluk(ken)</i>	158
5.1.3 Verwijzingen	159
5.2 Nulafleiding	159
5.2.1 Deadjectivale nominalisering (A\N): type <i>(de) crimineel</i>	161
5.2.2 Deverbale nominalisering (V\N): type <i>(de) val</i>	162
5.2.3 Denominale adjectivering (N\A): type <i>aluminium</i>	162
5.2.4 Deverbale adjectivering (V\A): type <i>vervelend</i>	163
5.2.5 Denominale verbalisering (N\V): type <i>hamer(en)</i>	163
5.2.6 Deadjectivale verbalisering (A\V): type <i>rijp(en)</i>	164
5.2.7 Andere nulafleiding (X\V): type <i>jij(en)</i>	164
5.2.8 Verwijzingen	165
5.3 Morfologische processen met wortels	165
5.3.1 Samenstelling en afleiding met uitheemse wortels	166
5.3.1.1 Samenstelling: type <i>cardioloog</i>	166
5.3.1.2 Nominalisering: type <i>filosofie</i>	170
5.3.1.3 Adjectivering: type <i>filosofisch</i>	175
5.3.1.4 Verbalisering: type <i>filosofer(en)</i>	177
5.3.2 Samenstelling en afleiding met inheemse wortels	178
5.3.2.1 Samenstelling: type <i>achterdocht</i>	178
5.3.2.2 Afleiding: type <i>gezant</i>	179
5.3.3 Samenkoppelingen en pseudosamenstellingen met inheemse wortels	180
5.3.3.1 Samenkoppeling: type <i>naboots(en)</i>	180
5.3.3.2 Pseudosamenstelling: type <i>aanvaard(en)</i>	180
5.3.4 Van morfeemsplinters type <i>horeca</i> naar wortels type <i>dieselgate</i>	181
5.3.5 Verwijzingen	182
5.4 Substitutie	183
5.4.1 Affixsubstitutie	183
5.4.1.1 Denominale nominalisering: type <i>handlangster</i>	183

5.4.1.2	Deverbale verbalisering: type <i>herenig(en)</i>	184
5.4.2	Stamklinkersubstitutie	186
5.4.3	Verwijzingen	188
5.5	Extractie	188
5.5.1	Vrijmorfeemextractie: type <i>langpoot</i>	188
5.5.2	Affixextractie: type <i>stofzuig(en)</i>	189
5.5.3	Verwijzingen	190
6	Niet-prototypische hoofdigheid	191
6.1	Endocentrische hoofd-bepalingstructuren	191
6.1.1	Samenstelling van het type 'hoofd-bepaling'	191
6.1.1.1	N+N: type <i>methode-Paardekooper</i>	192
6.1.1.2	N+A: type <i>secretaris-generaal</i>	192
6.1.1.3	V+N: type <i>klappertand(en)</i>	193
6.1.2	Afleiding door categoriebepalende prefigering	193
6.1.2.1	Deverbale nominalisering: type <i>gezeur</i>	194
6.1.2.2	Denominale verbalisering: type <i>beklenton(en)</i>	195
6.1.2.3	Deadjectivale verbalisering: type <i>beveilig(en)</i>	196
6.1.2.4	Deverbale verbalisering: type <i>beklim(men)</i>	197
6.1.2.5	Andere afleiding door categoriebepalende prefigering	198
6.1.3	Verwijzingen	198
6.2	Endocentrische hoofd-hoofdstructuren	199
6.2.1	Copulatieve N+N-samenstelling: type <i>priester-arbeider</i>	199
6.2.2	Copulatieve A+A-samenstelling: type <i>zuurzoet</i>	200
6.2.3	Copulatieve V+V-samenstelling: type <i>zweefvlieg(en)</i>	200
6.2.4	Verwijzingen	201
6.3	Exocentrische structuren	201
6.3.1	Nominale exocentrische samenstelling	201
6.3.1.1	N+N: type <i>snotneus</i>	202
6.3.1.2	A+N: type <i>kaalkop</i>	202
6.3.1.3	V+N/N+V: type <i>waaghals/koukleum</i>	204
6.3.1.4	Num+N: type <i>driehoek</i>	205
6.3.1.5	V+P: type <i>flapuit</i>	205
6.3.1.6	V+Adv: type <i>deugniet</i>	206
6.3.1.7	X+P: type <i>rechtsachter</i>	206
6.3.1.8	Reduplicatieve samenstelling: type <i>tiktak</i>	206
6.3.2	Verbale exocentrische samenstelling	207
6.3.2.1	Exocentrische samenstelling: type <i>kortwiek(en)</i>	207
6.3.2.2	Exocentrische samenkoppeling: type <i>uthuwelijk(en)</i>	207
6.3.2.3	Exocentrische pseudosamenstelling: type <i>overbrug(gen)</i>	208
6.3.2.4	Reduplicatieve samenstelling: type <i>zigzag(gen)</i>	208

6.3.3	Andere exocentrische samenstelling	209
6.3.3.1	P+P: type <i>achteraan</i>	209
6.3.3.2	P+P: type <i>achteruit</i>	209
6.3.3.3	P+Num: type <i>ineen</i>	209
6.3.3.4	P+A: type <i>omhoog</i>	210
6.3.3.5	X+P: type <i>voluit</i>	210
6.3.4	Verwijzingen	210
7	Complexe structuren	211
7.1	Recursief-binaire structuren	212
7.2	Binaire versus ternaire structuren	215
7.3	Samenstellende samenstelling	218
7.3.1	Asymmetrische samenstellende samenstelling	220
7.3.1.1	Num+N+N: type <i>driewegstekker</i>	220
7.3.1.2	A+N+N: type <i>goothoeklens</i>	221
7.3.1.3	P+N+N: type <i>buitenboordmotor</i>	221
7.3.1.4	X+V+N: type <i>langspeelfilm</i>	222
7.3.2	Symmetrische samenstellende samenstelling	222
7.3.2.1	N+N+N: type <i>man-vrouwrelatie</i>	222
7.3.2.2	A+A+N: type <i>links-rechtstegenstelling</i>	222
7.3.2.3	V+V+N: type <i>woon-werkverkeer</i>	223
7.3.3	Verwijzingen	223
7.4	Samenstellende afleiding	223
7.4.1	Nominalisering: type <i>tientonner</i>	224
7.4.2	Adjectivering: type <i>tweedaags</i>	226
7.4.3	Adverbalisering: type <i>heelhuids</i>	228
7.4.4	Verwijzingen	228
7.5	Afleiding door circumfigering	229
7.5.1	Denominale nominalisering: type <i>gebergte</i>	229
7.5.2	Denominale adjectivering: type <i>gevorkt</i>	230
7.5.3	Denominale verbalisering: type <i>bezichtig(en)</i>	230
7.5.4	Adverbialisering: type <i>getweeën</i>	231
7.5.5	Verwijzingen	231
8	Allomorfie	233
8.1	Affixallomorfie	234
8.1.1	Allomorfie bepaald door assimilatie	234
8.1.2	Allomorfie bepaald door accent en syllabestructuur	235
8.1.3	Niet-fonologisch bepaalde allomorfie	238
8.2	Stamallomorfie	240
8.2.1	Allomorfie bepaald door klinkerbotsing	240
8.2.2	Allomorfie bepaald door syllabestructuur	242

8.2.3	Niet-fonologisch bepaalde allomorfie	242
8.3	Wortelallomorfie	245
8.4	Degeminatie	246
8.5	Verwijzingen	248
9	Productiviteit	249
9.1	Productiviteit: van redundantie naar woordvorming	249
9.2	Inputbeperkingen op productiviteit	250
9.2.1	Fonologie en morfologie	250
9.2.2	Syntaxis en semantiek	251
9.2.3	Lexicon en register	251
9.3	Outputbeperkingen op productiviteit	253
9.3.1	Vermijden van homonymie	254
9.3.2	Vermijden van synonymie	254
9.3.3	Pragmatische irrelevantie	255
9.4	Verwijzingen	255
Deel 3	Syntaxis	257
10	Principes en technieken voor zinsontleding	259
10.1	Korte vooruitblik	259
10.2	Techniek #1: Constituentstype	263
10.2.1	Zinsdelen vs. constituenten	263
10.2.2	Soorten constituenten	264
10.3	Techniek #2: Valentie en weglaatbaarheid	269
10.3.1	De valentie van het gezegde	269
10.3.2	Het valentieschema en essentiële vs. niet-essentiële zinsdelen	270
10.3.3	Gezegdes met meer dan één valentieschema	273
10.3.4	Thematische rollen en selectierestricties	275
10.3.5	Valentie, subcategorisatie, en zinsdelen	278
10.4	Techniek #3: Vervangbaarheid	280
10.4.1	Paradigmata van vervangbaarheid	280
10.4.2	Soorten lexicalisatie	284
10.4.3	Proportionaliteit versus weglaatbaarheid	286
10.5	Techniek #4: Verplaatsbaarheid	289
10.5.1	Het tweepolenschema	290
10.5.1.1	Werkwoorden als vaste ankerpunten	290
10.5.1.2	De twee polen	291
10.5.1.3	Het voorveld	293
10.5.1.4	Het voorveld, woordvolgorde, en zinstype	298
10.5.1.5	Het middenveld	299

10.5.1.6	Het achterveld	302
10.5.2	Extra woordvolgordeprincipes	304
10.5.2.1	Het oud-nieuwprincipe	304
10.5.2.2	Het inherentieprincipe	308
10.5.3	Perifere posities	310
10.5.3.1	De aanloop en de uitloop	310
10.5.3.2	Gekloofde zinnen	314
10.5.4	Complicaties: gesplitste zinsdelen en verplaatsing	315
10.6	Een stappenplan voor zinsontleding	317
10.7	Verwijzingen	318
11	De zinsdelen	319
11.1	Prototypiciteit	319
11.2	Het gezegde	322
11.3	Werkwoordelijk gezegde	326
11.3.1	Persoonsvorm	326
11.3.2	Niet-finiet werkwoordelijk deel	326
11.3.3	Niet-werkwoordelijk deel	329
11.3.3.1	Scheidbaar deel van een samenkoppeling	329
11.3.3.2	Wederkerend voornaamwoord bij een verplicht reflexief werkwoord	330
11.3.3.3	Niet-werkwoordelijk deel van een werkwoordelijke uitdrukking	330
11.4	Naamwoordelijk gezegde	332
11.5	Essentiële zinsdelen	334
11.5.1	Het subject of onderwerp	335
11.5.2	Het direct object of lijdend voorwerp	338
11.5.3	Het indirect object of meewerkend voorwerp	340
11.5.4	Het prepositioneel object of voorzetselvoorwerp	345
11.5.5	Het voorwerp van plaats/richting/maat/wijze/duur	349
11.5.5.1	Plaats en richting	349
11.5.5.2	Maat, wijze en duur	353
11.6	Niet-essentiële zinsdelen: de bijwoordelijke bepaling	354
11.7	Zinsdeelstukken	358
11.7.1	De bijvoeglijke bepaling	358
11.7.2	De interne bijwoordelijke bepaling	361
11.8	Protoypiciteit herbekeken	361
11.9	Het subjectscomplement en het naamwoordelijk gezegde	364
11.10	Het objectscomplement	373
11.11	Overzicht van de zinsdelen	376
11.11.1	De zinsdeelcodes	376

11.11.2 De karakteristieke eigenschappen van de zinsdelen	377
11.12 Verwijzingen	377
12 De samengestelde zin	379
12.1 Nevenschikking	379
12.1.1 Basistypes van nevenschikking	379
12.1.2 Bijzondere types van nevenschikking	381
12.1.3 Samentrekking	382
12.2 Onderschikking	383
12.2.1 Principes van classificatie	383
12.2.2 Bijzinnen met achter-PV en grammaticaal voegwoord	384
12.2.2.1 Onderwerp	385
12.2.2.2 Lijdend voorwerp	386
12.2.2.3 Voorzetselvoorwerp	387
12.2.2.4 Bijwoordelijke bepaling	388
12.2.2.5 Bijvoeglijke bepaling en interne bijwoordelijke bepaling	389
12.2.3 Bijzinnen met achter-PV en betekenisdragend voegwoord	391
12.2.3.1 Bijwoordelijke bepaling	391
12.2.3.2 Voorwerpen	392
12.2.3.3 Bijvoeglijke en interne bijwoordelijke bepaling	393
12.2.4 Bijzinnen met achter-PV en vragend element	394
12.2.4.1 Onderwerp en voorwerpen	394
12.2.4.2 Bijvoeglijke nabepaling	396
12.2.5 Bijzinnen met achter-PV en betrekkelijk element	397
12.2.5.1 Bijvoeglijke nabepaling	397
12.2.5.2 Onderwerp	399
12.2.5.3 Lijdend voorwerp	400
12.2.5.4 Meewerkend voorwerp	402
12.2.5.5 Voorzetselvoorwerp	402
12.2.5.6 Bijwoordelijke bepaling	403
12.2.6 Bijzinnen met voor-PV	404
12.2.6.1 Bijwoordelijke bepaling	404
12.2.6.2 Onderwerp en voorwerpen	405
12.2.6.3 Balansschikking	406
12.2.7 Beknopte bijzinnen	407
12.2.7.1 Onderwerp	407
12.2.7.2 Voorwerpen	408
12.2.7.3 Bijwoordelijke bepaling	409
12.2.7.4 Bijvoeglijke bepaling en interne bijwoordelijke bepaling	410
12.2.8 Overzicht bijzinnen volgens syntactische functie	412
12.2.8.1 Onderwerp	412

12.2.8.2	Lijdend voorwerp	413
12.2.8.3	Meewerkend voorwerp	413
12.2.8.4	Voorzetselvoorwerp	414
12.2.8.5	Bijwoordelijke bepaling	414
12.2.8.6	Bijvoeglijke bepaling	415
12.2.8.7	Interne bijwoordelijke bepaling	415
12.2.9	Verwijzingen	416
Deel 4	Theoretische nabeshouwingen	417
13	Grensgeschillen tussen morfologie en syntaxis	419
13.1	Het principe van lexicale integriteit	419
13.2	Samenkoppelingen	424
13.3	Flexie	426
13.4	Samenstelling en samen koppeling op basis van een woordgroep	431
13.4.1	A+X+N-samenstelling: type <i>oudemannenhuis</i>	431
13.4.2	Num+N+N-samenstelling: type <i>drielandenpunt</i>	433
13.4.3	PP+N-samenstelling: type <i>huis-aan-huisblad</i>	433
13.4.4	X+en/of+X+N-samenstelling: type <i>peper-en-zoutstel</i>	434
13.4.5	zin+N-samenstelling: type <i>alles-magcultuur</i>	434
13.4.6	PP+V-samenkoppeling: type <i>tentoonstel(len)</i>	435
13.5	Afleiding en nulafleiding op basis van een woordgroep	435
13.5.1	Nominalisering: type <i>doe-het-zelver</i>	435
13.5.2	Adjectivering: type <i>doordeweeks</i>	436
13.5.3	Verbalisering: type <i>verdonkereman(en)</i>	436
13.5.4	Nulafleiding op basis van een woordgroep: type <i>platteland</i>	436
13.6	Valentie	437
13.6.1	Valentieverandering	437
13.6.2	Erving	438
13.7	Verwijzingen	439
14	Grensgeschillen tussen morfologie en fonologie	441
14.1	Syllabificatie	441
14.1.1	Afleiding	442
14.1.1.1	Suffixen	442
14.1.1.2	Prefixen	443
14.1.2	Samenstelling	444
14.2	Accentgedrag	445
14.2.1	Afleiding	445
14.2.2	Samenstelling	449
14.3	Verwijzingen	450

Zinsontledingscodes	451
Lijst van figuren	453
Lijst van tabellen	455
Bibliografie	457
Index	463
Index van affixen en wortels	473